

مدیر مرخص

الهامی صفا

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده دائره اجتهاد

Adresse: Idjti had Constantinople

نومرو ۶۴ — ۲ مایس ۱۳۲۹

اجتیهاد

آبونه

سنه لك آلتی آیلق
تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمیه

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم ، پنچشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

چو جقار بر آدام اولمشلردی. بونلرک اسملرینی اوکره نوب کندیلرینی تشخیص غیرتیله بیك حیرت و مشکلاته دوچار اولدقن صوکره رفاقمه برینی آلهرق سوقاغه چیقدم. اک اول نظر دقتی جلب ایدن شی آری کبی ویزلایه رق هواده اوچوشان طیاره لر اولدی. مکرسه طیاره عمومی خصوصی برواسطه نقلیه اولمش، اوزاقدن همان بتون قوناقلرک طامنده ظریف، محلا برطیاره نك مهیای طیران بر حالده بکله دیککی کوریوردیم.

بزم نشاناتی سمته پک اوقدر تحول یوقدی. یالکربعض بیوک قوناقلر یقیله رق یرلرینه آپارتمان قیلقلی بنالر یاییلمشدی. «آرابه طونسه قده بک اوغلنه کیتسهک!» دیدیم. عدنان (وقتیه بش یاشنده بیراقدیغ اوغلمک اسمی) جواب ویردی:

— آرابه هانکیسی؟ بابا هانیا وقتیه حیوانلره چکدیرر مشلر، صندوق کبی شیر دکلای... اونلر آرتق قالمادی. اوتوموبیل، طیاره، الکتریقلی تراموای، یر آلتی شومندوفری.. بشقه واسطه چوق، هانکیسی ترجیح ایدرسه کز اونکله کیده لم.

فی الحقیقه شیشلی جاده سنه چیقدیغمز زمان بوو سائط نقلیه نك کثرتندمیدر نه در.. حرکات عمومی ده بر سرعت کوردیم که زواللی اویقولی باشمک هیچ مألوف اولدیغی شیردن دکلای.

— هله طیاره طورسون، دیدیم، اوتوبوس بلاسیله پک متحرری اولدیغ شوالکتریقلی تراموایه بینه لم. بینه کم. بینه مدن اول تراموایک نومروسی یالکز ترجه اولدیغه دقت ایتشدم. ایچده ده باقدم، قوندوکتورک نومروسی (۱۶ کشیک اوطوره جق محل) کبی شیرلر فرانسزجه مقابللری یوق. عدنانه صوردم:

— اوغلم، بونلرک فرانسزجه سی نرده؟ دیدیم. بوسوزم قوجه هریفک چوق حیرتی موجب اولدی. — فرانسزجه سیمی؟.. فرانسزجه سنه نه لزوم وار بابا؟ بوراسی فرانسه می؟ دیه رک بنم اویقو سرسملکیله

منفی!

براسکی منقبه در: دلشکن، ملال آور
اونک حکایه سوز شمای خسرا

اوبر پری مطرا پری افسون — پر
الاه لرکی یوکسک، نهفته و محسوس
کزر. کزر. طولاشیر کائنات اذغانی.
چیزدی - رهگذرنده برشلاله نور.
ابوالشیریه اولجه آشناسی ایدی.
بوکونکی فنی ضیالاندران مال غرور
اونک هدیه الهام روشناسی ایدی.

بونازی آلهی، «حق» دینه بونیره یی
بزم محیط سپهر نکمز، اباطیلک

— اوکیرلی، باصلی. مقسی، بلیه ز، سنکین —
آلیله یاره له دی. «کله! سن بواقه» دیدی.
قوغک، قوغک! شوسماوی پری فاجره یی...!
یازیق دکلای که قالین خرافه لر مأیوس؟
حیاتی بلکه ده سوسلر تغافل ایدی...!

۱۰ مارت ۳۲۹ علاءالدین پاشازاده:

سامح فتی

اجتماعی و اقتصادی:

اوتوز سنه صوکر

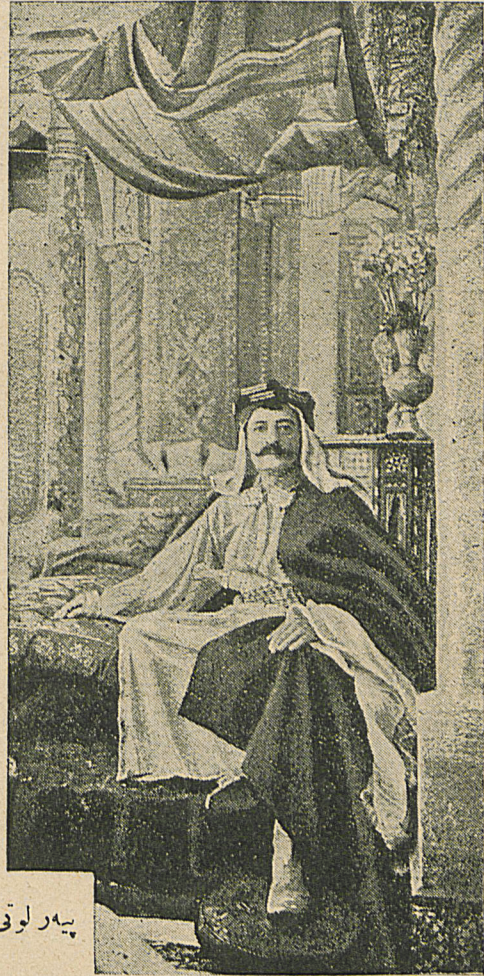
صلحی متعاقب اوتوز سنه سورن درین بر اویقویه
طالهرق ۱۳۶۰ تاریخلر نده اویتمش اولدیغمی فرض ایدیورم.
اوتوز سنه صوکره کی حالمزک شیمدیکندن نه قدر فرقلی
اوله جغنی آکلامق ایچون اوزمان طرفدن قلمه آله جق
اولان بروجه آتی خاطریه بر کوز کز دیرمک ایجاب
ایدر:

بومدید اویقودن اویانه جغ دقیقه ذاتاً عالمه حجه معلوم
اولدیغی ایچون کوزلرمی آچدیغ زمان باشمک اوچنده
طانیمادیغ بر چوق چهره لر کوردیم: عالمه افرادندن کیمی
اختیارلامش، کیمی وفات ایتش ویک کوچک بیراقدیغ

بیلیمه یین ترک چو جقلری مسافرلره « بونژور » دیمه سنی اوکره نیرلردی. زواللی لسانمزك باشنه بر اورتاق چیقمشدی. اوزمان صرف کندی لسانمز ايچين انتشاره باشلايان بويوك بر قاموسده بيله بتون کله لرك فرانسزجه مقابللری یازیلوردی. هله بر کون، هيچ اونوتام، صندال ايله کوپری جوارندن کچيوردم. عثمانلی بايراغنی ويسلديرم اسمنی حامل غایت ظریف بر چاتانه کورمشدم. فقط نه قدر الیم که چاتانه نك اسمی قيچ اوستنده کی سميدلرك اوزرينه فرانسزجه؛ همده يالکيز فرانسزجه حروفات ايله یازلمشدی. ده غریبی سویلیهیم: عثمانلی معمولات و محصولاتنه اوروپا تجارلری چوق رغبت ایدیورلر و علامت فارقه اولمق اوزره فوجیلرك، صندقلرك، قوطی ویا سپترلرك اوزرنده تركه یازی، تركه بر مارقه کورمك ایسته یورلردی. لکین نه ممکن؟ بونلر هپ فرانسزجه یازلمقده ایدی. باיעلر محصولك منشائی اثبات ایچون مشکلات ایچنده قالیورلردی [*]

بوسوزلرم عدنانی حیرتن حیرته دوشوردی. بك اوغلنه کلدك. فقط بك اوغلنه کلدك، ديمك طوغرو اولامازدی. چونکه پانغالتییه شیشلییه قدر هریر بك اوغلی اولمشدی. طویچی قیشله سنی، تعلیمخانه میدانی کورمکه آلیشمش اولان کوزلرم اولنرك یرنده منتظم جاده لره آیریش جسم بنالر کورویوردی. اوزمان بتون فجاجتیهه بالقان محاربه سنی خاطر لادم. عجبا اوزماندنبری

[*] «کوندربلن مالرك مارقه لری بهمه حال تركه یازمالیدره چونکه معمولات و محصولات عثمانیه یی محتوی قابلك اوستنده تركه یازلمدینی تقدیرده ممالك اجنبیه ده عثمانلی محصولی اولدیغنه اینانیورلر. واقعا محل حصول شهادتنامه لرندن محصولك منشائی اثبات اولنه ییلورسه ده اكلاشیلنجیه قدر كركرده برقاق کون قابلر، محصول چورور. تجار زیان ایدر. اما صرف تركه یازیلورسه طوغریدن طوغری به ممالك عثمانیه مالی اولدینی تین ایدر. اوروپاده عثمانلی محصولات و معمولاتنه زیاده سیله رغبت واردر. تسهیلاته مظهر اولمق، مشتری قازانمق، کندینی طانمق ایچون بهمه حال علامت فارقه عثمانیه وضع ایدله سی لازمدر.» رهبر تجارت — محمد شوقی.

پیرلوقی

تورك محب شهری

عرب طرزنده مفروش اوداستنده عرب قیافتیه

صاحبه لادیغمه ذاهب اولویوردی. براز محجوب اولدم. — معذور کور اوغلم، دیدم، سن بیلیمزسك، بزم وقتمزده بویله ایدی. بتون مؤسسات مالیه و تجاریه. مزده، واپورلر مزده، شومندوفرلر مزده اعلانلر مزده یومی واسبوعی غزته لرمزك زیروبالا و درون بیروننده، کوپرولرمزك مدخل و مخرجنی کوسترن لوحه لرده، لسان ملیمزه متوازیاً فرانسزجه لسانی کمدینی کوسترردی. آه، اوزمان بواجنبی ساخته بر نقاب ايله بزم نهولرمزه فصل کیرر، اك محرم عائیه مجاسلرینه فصل نفوذ ایدرهك ملیتمزه تحکم ایدردی! هیچ فرانسزجه قونوشمانی

اوله رق بر سیاحت هوا ئیه اجرا ایده جکدم . تردد
ایتدیکمی کورنجه عدنان کولدی :

— سنداله بینمکه بونک آره سنده نه فرق وار ؟
— دیدی . امین اولکز ، بونلر سندالندن دها آرتهلکه لیدر ،
چونکه مصادمه احتمالی هیچ یوق کیدر .

بش دقیقه صوکره استانبولک ماوی سماسی ایچنده
قناد آچمش کیدیوردق . استانبول ، بک اوغلی بررکول
بیغنی کبی کورونیوردی . یالکز بوغاز ایچی قره ده کزله
مرمره آراسنه آتلیش بر اطلاس قورده لا منظره سنی
کوستریور : صاریشین صولریله خلیج ایسه حقیقه
بر التون بونوز شکلی ترسیم ایدیوردی . خلیجک ایکی
ساحلی بر برینه ربط ایدن متعدد کوپرلر طورغون
صولرده کونشه قارشى اویویان بررتمساح مهابتی عرض
ایتکده ایدیلر . ایوب سلطانه قدر کیتدکجه کوچولمک
اوزره بر برینی ولی ایدن بو کوپرلردن ایچه حاصلات
اولسی لازم کله جکنى سويلدم . بوکا مقابل کوپریدن
کچنلردن پاره آلق عادتک اسکی زمانه مخصوص بر منا .
سبتسزک اولدیغنی آکلادم . قارشى طرفه یاقلاشدکجه
طیاره مزاینیوردی . ایندکجه اطرافى دهاعیان کورویوردم :
قاسم پاشا بر شهر دلارا اولمش ، اوق میدانندن سودلیجهیه
قدر بتون اویشیل یاماجلرده منتظم بغچه لرله آیریلان
ظریف کوشکر وجوده کلشدی .

فاتح میداننده کی محل مخصوصده طیاره دن ایندیکمز
وقت ایلک ایشم جامع شریفی زیارت اولدی . عصرلره
بویون اکدیرن بومعبد محتشم اوزرنده عجبا اوتوز سنه لک
بر غیوبتک تأثیراتی محسوس اولاجقمیدی ؟ خایر ، بنا
ینه اوبنای معظمدی . یالکز الکتریک تنویراته مخصوص
اولان یوزلرجه سوسلو لامبه لر ، بیکرجه شفاف کره .
جکدر کیجه لری بوراسنک بر دوکمه باصیورمکه نصل
برشعشع نورانور ایچنده یاناجغنی کوستریوردی .

جامع دیکشمه مش ، فقط جماعت دیکشمشدی :

اوروپا و آسیا خریطه لرنده نه کبی تحولات وجود بولمشیدی ؟
بونى شدتله مراق ایدیوردم ... او صرمده سوقاغک
ایچنده طوران بر اوتوموبیل نظر دقتمی جلب ایتدی :
اوک طرفنده کی بیضی پرنج لوحه اوزرنده کوزل بررقه
ایله « عثمانلی معمولاتی » و بونک آلتنده « ایاستفانوس
اوتوموبیل فابریقه سی » کله لرله ۱۳۴۵ تاریخی یازیلیدی .
مصحیرانه بر استفهام ایله کنديسنه باقدیغ ایچون عدنان
ایضاحات ویردی :

— اوروپاده ، آمریقاد سینه لرجه بولونقدن
صوکره بورایه کان کنجلردن بوجهتجه چوق استفاده
اولوندى . اولنرک وقوف و معلوماتلریله زکینلرک پاره سی
بر آرایه کلنجه هرایش یولنه کیریوردی .

— فقط بر اوتوموبیل یاپیله بیلیمک ایچون بتون
شعبات صنایعه اونستده بر حصه ترقی اولمالیدر . نصل
اولویور ؟

— اوت ، ذاتا اولیه باشلادی . سزک تعجب ایتکه
حقکز وار . چونکه وقتیه اوروپایه کوندریلن طلبه
فرانسز ادبیاتی ، فرانسه تاریخی ، فرانسه جغرافیاسی
مفصل اوکرنکدن ، حقوق و فلسفه دن ده ایچه بهره دار
اولدقن صوکره کلوب ینه معلم و مأمور اولورلر مش .
— حقیقه اولیه ایدی . کویا معارفجه نقصانمز
نظریات عالیه ایش کی تطبیقاته هیچ اهمیت ویرلیوردی .
هندسه حلیه ، جبراعلا ، وماکنه مسائلی حل ایدن
کنجلر بوزوق بر موتورک قارشیسنده عجز و حیرت ایچنده
قالیورلردی . دوشونوله میوردی که اوکره تیلن و اوکره نیلن
شیلر بر نتیجه عملیه ویره مزسه چکیلن امکدر هبا دیمکدر .
بز بویله قونوشه رق آسانسورله طقوز قاتلی بر بنانک
سقفنه چیققدق . اوراسی دوم دوز بر بغچه حاله کتیر .
لمشدی . شکلا " بنم بیلدیکم طیاره لره هیچ بکزه مهین
بر طیاره یانی باشنده سیغاره سنی تلندیرن بر عثمانلی
طیاره جی مشتری بکله یوردی . مقصدمز بو واسطه
تقلیه ایله فاتح طرفه کچمکدی . عمرمده ایلک دفعه

يارامیوردی . بزم صنایعده کیری قالیشمز بوجهتدن
پک خیرلی اولدی .

بن بوايضاحاتی جان قولاغیله دیکله مکله برابر
قارشیسندمه کی اجنبی ایله فرانسزجه قونوشان بر تزکا -
هدارده قولاق آصمقدن خالی قالمایوردم . عدنانه صوردم :
— شودلیقانی مسلمان بکزه یور ، فقط فرانسزجه سی
نه قدر تمیز ..

— نه وار ، نهیه تعجب ایدیورسکمز ؟ کیم بیلیر
یا کلنبوی اعدادیسندن ، یا دارالشفقهدن یا خود بونلره
مائل برمکتیدن مأذوندر .

— نصل اولویور ، وقتیه اعدادی مأذونلری هیچ
فرانسزجه بیلمز لردی .

— چونکه کندیلرینه بولسانی اوکره ته جک معلم
یوقدی . فرانسه ده فرانسزجه نصل اوکره نیلیورسه
بوراده ده او یله اوکره نیلیوردی . چو جقار غرامره ایشه
باشلایورلر ، ولسانی اوکره نمه دن اون سنه صوکره یینه غرامره
ایشه نهایت ویریورلردی . خیی زماندنبری بر اجنبی لسانی ایله
لسان مادر زادک تحصیلی آراسنده پک بیوک فرق اولدینی
آ کلاشلمشدر . بر اجنبی لسانک تحصیلی بالخاصه بو
مقصده یازیلان مه تودلر سایه سنده اوچ بش سنه ده ، هم
شو کوردیکمز مکملیتله ممکن اولایلمکده در .

کوکم دها زیاده افتخار ایله مالی اولدینی حالد
اورادن چیققد . دیک اوچنده برسؤال دولاشیوردی .
— فرقه منازعاتی نصل اولدی ؟

دیه جکدم . مستغرق اولدیغم شو فیض ترقی ایچنده
بر جهمدن انکسار خیاله اوغرامامق ایچون سسمی
چیقارمادم . بونکله برابر کندی کندیغه : شهه سز ،
دیوردم ، اتحاد جیلرله ائتلافیلر بر برینی ، عربلر ترکری ،
ترکر آرنانودلری عسکرلر سیویللری ، سیویللر
خوجهلری ، خوجهلر بونلرک هپسنی یعنی برملتک بتون
اقسام و صوفی یکدیگرینی باطیرمه چالیشیرکن او ملت

قیافته دها بیوک بر انتظام و نظافت ، سیالرده دها امین
بر انطباع سعادت مشهود ایدی .

چورکچی قیوسنده بیوک مغازه لر ، بش آلتی قاتلی بنالر
واردی . ایری یازیلرله « فردی و شرکاسی » عنوانی طاشیان
بش قاتلی بیوک بر اسلام تجارتخانه سنه کیردک . بوراسی معمولات
عثمانیه نک دائمی برسرکسی کیدی . نفیس ایپکلی خالیلردن
ایکنه ایپلکه وارنجیه قدر هرشی یرلی مالی ایدی . بوجسیم
عثمانی و اسلام مغازه سنی دائرة دائرة ، قسم قسم کزدجکه
فخر وغرورمدن کوکلم قاربایور قاربایور ، کوکسی
شیشیریوردی . کندی کنده :

— اوتوز سنه اول کندی فابریقه لر مرکز امتعه سندن
بر (اوروزدی باق) وجوده کتیره بیله جکمه ره هیچ
احتمال ویرمیدک ؟ دیوردم . عدنان مشهودات مرکز بر قسمی
حقنده ایضاحات ویریوردی :

— بویاضلر ، دیوردی ، تکمیل فطین پک
و شرکاسنک سقاریه وادیسندمه کی الکتریکله متحرک فابریقه -
لرینک معمولات سندرلر . بر ایپک فابریقه سی وار ، مانچسترک
زنجیرلی مقره لرله رقابت ایدیور . انکلز مقره لرلی
سنه لرجه بر فی امتیاز کبی اوتوزپاره دن اشاغی دوشمزکن
دنیا نک هر طرفنده سقاریه مقره لرلی آرانغه باشلاینجه
بریکنی چوروتک ایچون فیاتی اون بش پاره یه ، اون
ایکی پاره یه قدر ایندیردی . فقط سقاریه فابریقه سی
اودوز کونلکده ، اومتانده اون پاره یه چیقاریوردی .
چونکه بزده عمله یومیه سندن استفاده اولونیور . قادینلره
و چو جوقلره اوچ غروشه قدر یومیه ویریورلر . فضله
اوله رق سقاریه شلاله لرینک تأمین ایتدیکی قوه الکتریکه
انکله رنک قادیقه متحرک اسکی بخار ماکنه لرندن دها
اوجوز بر صورتده قوه محرکه استحصال ایدیور . الکتریک
صنایعده بیوک بر انقلاب وجوده کتیردی واوروپاده پک
چوق فابریقه لرک افلاسنی موجب اولدی . زیر میلیونلرجه
فرائق سرمایه لرله تأسیس ایدیلن اسکی ماکنه لر ایشه

هر بر جزو ك حيات خصوصيه سى وار، بولردن هر برىسى
كندى حيات خصوصيه سيله بر هويت شخصيه مالكدرد،
بولرك يكدىكريله ارتباط واجتماعيله دركه هيئت عموميه
عثمانيه ي تشكىل ايدرلر .

بناء عليه بو هيئت عموميه نك هر بر جزو ينه يعنى
هر برىسنك حيات خصوصيه سنه وقوع بولان خدمت
هيئت عموميه ايفا ايدلمش مقامنده در .

وبرده مادامكه هيئت عموميه ي تركيب ايدن هر بر
جزو ك بر شخصيت مخصوصه حياتيه سى واردر ، او
حياتك احتياجات طبيعيه سندن اولان لسانى ده واردر .

بناء عليه اجزا ويا تعبير ديكرله اعضاى مركبه دن
هانكى برىسنك لسانيله بيان فكر و مراد اولنورسه
- لسان يالكز واسطه اولمق اعتباريله - ميدانه قونيلان
فكر و مراده كوره ياطوغريدن طوغرى يه ويا دولاييله
ينه هيئت عموميه عائد ومخاطب اولور، الويريركه اجزا
ويا اعضاى مختلفه يكدىكرينى اكلاسونلر ويا اكلامق
آرزوسنه بولنسونلر .

شو سوق طبيعى يه مبنيدر كه هم وطنه وهمده انك
مرتبتندن بولنان منسوب اولديغ جزو ويا تعبير ديكرله
شخصيت اجتماعيه دن معدود اعضايه ودها آچيق تعبيرله
ملتبه قارشو وظيفه مى لسان مادر زادمله ايفا ايدن كلكده
ايدم .

حيفا كه تركلرى بزاكلار، اوقور وديكلر اولديغمز
حاله آنلر بزاكلامز اوقوماز ديكله مز اولدقلرى چهلته
ايفا ايتكده اولديغمز وظيفه ، ميدان انتشاره وضع
ايتديكمز فكرلر مقصده واصل اوليور .

بو خصوصده ايلروده ينه بحث مقال ايتك تصورنده يم .
شمديلك شوقدرينك علاوه سيله شو مقدمه يه خاتمه
ويره رك صده كچه جكم كه ؛ مادامكه سز بزم لسانمزله
بزي ده ايشتمك ديكله مك آرزوسنده بولنيورسكز ،
لسانكزله عرض مرآمدن چكنمه مكي مرجع عدايتدم .

يوكسله مز . اوتوز سنه اولكى او حال ، صلحى متعاقب
دوام ايتمش اولسه يدى ملكك هر نقطه سنده بويله آثار
ترقى كوريله بيليرميدى ؟

على بابى

— شائش —

عثمانلى هيئت اجتماعيه سى اجزاسى

تجدد حيات

بر زماندنبرى ترك مطبوعاتنده على الخصوص «اجتهاد»
مجموعه معتبره سنده دولت عثمانيه نك دوچار اولديغى
انقراضك وعلى العموم ممالك اسلاميه نك دوشديكى حال
بطاكتك، تدنياتك اسباب تاريخيه وحقيقه سنى ارشدير مق
خصوصنده كوستريلان مساعى ونفسنى تنقيد ايدرك ،
ياره لرى آچهرق تعيين مرض امرنده صرف ذهن اولتوب
اكاكوره درماتى بولمق ، تداوينه تشبث ايتك يولنده
كوريلان جدى ميل وعزم حركت اولدقجه باعث تسلى
وشايان تبريك و تشويقدر . بويولده صرف اولنمقده اولان
مساعى واقدامى منافع وطن اوغرينه مصروف بيله رك
واولاد وطندن بولنمق حيثيله حصمه اصابت ايدن
وظيفه ده قصور ايتامك ايچون مساعده كزه مغرورا
ايفاي وظيفه ده سزه اشتراك ايتك آرزوسنده بولندم .

فقط شوراسنى ده علاوه عرض وايضاچه مجبورمكه شو
مقدمه معروضه دن اكلاشلمه سونكه وطنه قارشو مديون
بولنديغ وظيفه نك ايفاسنه يكي تشبث ايدنيورم .

بزم كى دوشونمكده اولانلرك فكرنجه ترك لسانيله
نشر اولنمقده اولان غزته ، مجموعه يالكزجه عثمانلى مطبوعاتى
تشكىل ايتملر : آنلر انجق بر جزو وى وهمده - اعتراف
ايدلميدر - اك ضعيف بر جزو ايدرلر .

هيئت اجتماعيه عثمانيه يالكز بر جزو دن معدود
اوليوب مختلف ومتعدد جزو لردن مركب بولنمقده اولسيلاه